

Cismaniyet Ekseninde Ayetü'l-Kübra

Ayetü'l-Kübra on the Axis of Materiality

Ömer ÖNBAŞ

Prof. Dr. (Düzce Üniversitesi Tıp Fakültesi) | Prof. Dr. (Düzce University Faculty of Medicine)

Nahit TOPALOĞLU

Eğitimci | Educator

İntizam Seyda DURGUN

Araştırmacı-Danışman | Researcher-Consultant

Nejdet PEHLİVAN

Eğitimci | Educator

Özet

İnsan, kapıları hayalâta ve hakikate açılan bir mucize-i hilkattir. Eğer sabit bir nokta-i istinad bulamazsa çok hayalâtı hakikatle karıştırır. Hâl-i âlem ilcaatına uymayan pek çok fiiller ondan sudur edebilir. Bu durum ise yaşadığı âlemin şartlarına muvafık bir hâl oluşturmadığından muvazene kaybolacaktır. Yaratıcının kelam sıfatından gelen Kur'an-ı Kerim ve kudret sıfatının tecellisi olan kitab-ı kebir-i kâinat, birlikte okunulabildiği ölçüde beşerin kemale yolculuğu devam edecektir. Fert, kemale yürüyüşte, akıl-kalp birlikteliğini, ruh-beden uyumunu temine muhtaçtır. İşte "Kâinattan Hâlik'ını soran bir seyyahın müşâhedâtıdır." girişi ile Ayetü'l-Kübra, gözü kapamak yerine beş açarak kâinata bakmanın gerçek öğretisidir. Cismaniyetten (reel hayattan) uzak sanal dünyanın cazibesine kapılmak insanî istidatlarını baltalayıp bireyin hürriyetini elinden alacaktır. Böylelikle insanlık, cemaat ruhu ve ortak akıldan uzaklaşarak sürü psikolojisi ile kolayca kontrol edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Ayetü'l-Kübra, Cismaniyet, Tefekkür, Akıl Kalp Birlikteliği, Cemaat Ruhı

Abstract

Man is a miracle of creation, whose doors open to imagination and truth. If he cannot find a stable base, he will confuse the illusion with the truth. Many actions that do not comply with the current condition of the world can arise from this. Since this situation does not create a state suitable for the conditions of the world in which he lives, the balance will be lost. Man's journey to perfection will continue to the extent that the Qur'an, which comes from the title of "Word" of the Creator, and the great book of the universe, which is the reflection of the attribute of the "Power", can be read together. The individual needs to ensure the mind-heart unity, soul-body harmony in the process of reaching maturity. Here is the observation of a traveler who asks about the Creator of the Universe. Ayetü'l-Kübra is the true teaching of looking at the universe with five eyes instead of closing one's eyes. Being attracted to the virtual world away from materiality (real life) will undermine human abilities and take away the freedom of the individual. In this way, humanity will be easily controlled by the herd psychology by moving away from the community spirit and common mind.

Key Words: Ayetü'l-Kübra, Materiality, Contemplation, Mind-Heart Unity, Community Spirit

Giriş

Pergel, ölçülü ve orantılı çember çizmeye, iki mesafe arasını ölçmeye yarayan ölçü âletidir. Bu görev esnasında pergelin iğneli ayağı sabit olmak durumundadır. Ta ki bu ayağın nokta-i istinad oluşu sayesinde diğer ayakla pek çok mesafeler doğru ölçülebsin, orantılı çemberler çizilebsin. İnsan hayvanî hayat ve cismanî yaşayış itibarıyla önce çevresi ile ilgilidir. Gözünü açtığı ilk nazarını meşgul eden, başta semavat olmak üzere etrafıdır. Gördüklerini algılar ve manalandırır. Bunun için insan, eşyanın hakikate giden yollarını okuyabilen bir disiplinde yetişmelidir ki huzur-u daimî kazanmak ve mârifetullahı her vakit tahattur etmek için mevcudâtı ademe atıp “Lâ mevcûde illâ Hû.” demeye veya dâimî mârifet ve huzuru bulmak için “Lâ meşhûde illâ Hû.” diyerek kendi hususî dünyasını nisyan hapsine sokmaya mecbur olmasın.

Ayetü'l-Kübra'da muhteşem örneklerinden biri sergilenen bu orijinal yöntem, Risâle-i Nur'un metodolojisinin temelini oluşturur. Rabb'imizi tarif eden muarrifler anlatılırken ilk önce kâinat, kitap olarak anlatılır. Daha sonra bu kâinat kitabının muallimi ve en büyük âyeti olan peygamberimiz (asm) ve daha sonra da kâinatın tercümanı olarak Kur'an-ı azîmüştan sıralaması takip edilir. Ta ki insanın zahir nazarındaki mahlûkat ve olaylar anlamlandırılmış olsun ve insan kabulde zorluk çekmesin.

Bu sıralama çok mühimdir. Riayet edilmediğinde “yüce Allah (cc) buyurdu ki, Peygamberimiz (asm) emretti ki...” tarzında, gaybî haber niteliğindeki irşatlar, günümüz insanlarına tesir etmeyecektir. Zihinleri maddeci zihniyetin sebepleri önceleyen anlayışı ile işgale uğramış cemaatin Müslümanlığı câmilerde, Nurcuların şâkirtliği de medreselerde bir nevi karantinaya maruz kalacak; irşad ve ikazların etkisi birey hayatının 7/24 her safhasına hükmedip etkili olamayacaktır.

“Rabb'immin sözlerini yazmak için bütün denizler mürekkep olsa, hattâ bir o kadarını daha getirip ilâve etsek, Rabbimin sözleri tükenmeden o denizler tükenirdi.” [Kehf Sûresi, 18:109] âyetini izah sadedinde Bediüzzaman Hazretleri şöyle der: “Âlem-i gayb hesâbına âlem-i şehâdete müteveccih olup, cin, ins, ruh, melekle konuşan ve her ferdin kulağında tanîn-endâz olan Kur'ân'ın menbâi bulunan Kelâm-ı Ezelînin kelimâtını saymak için denizler mürekkep olsa, zîşuurlar kâtip, nebâtâtlar kalem, belki zerretler kalem ucu olsalar, yine bitiremezler. Çünkü bunlar mütenâhi, o ise nihâyetsizdir.”⁽¹⁾

İşte, âlem-i gayb hesâbına âlem-i şehâdete müteveccih olan Kur'an ve onun mübelliği Resul-u Ekrem'in -kâinatı unutmak değil, aksine- her bir şeyi O'nun varlık ve birliğinin delili olarak sunması, insanın fitratına uygun tebliğ metodunu gösterir.

İki arkadaşın, bir havuzda yıkandıktan sonra kendilerinden geçmesi ve başka bir âleme götürülmesi serüveninin anlatıldığı 22. Söz, bu metodolojinin en güzel örneklerindedir. Zira 12 burhanla anlatılan 1. Makam'da ilk on burhan ile, etrafımızda, gözümüz önünde sürekli meşgul olduğumuz

Rabb'imizi tarif eden muarrifler anlatılırken ilk önce kâinat, kitap olarak anlatılır.

1 Bediüzzaman Said Nursi, Risâle-i Nur Külliyyatı, Lem'alar, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul 2017, s.428.

Rabbimiz
enbiyaları,
insanın
cemaatlerine
terakkiyât-ı
maneviye
cihetinde birer
pişdar ve imam
gönderdiği gibi,
yine insanların
terakkiyât-ı
maddiye suretinde
dahi, o enbiyanın
her birisinin eline
bazı harikalar
verip yine o
insanlara birer
ustabaşı ve üstad
etmiştir.

varlıklar üzerinden tevhit hakikati anlatılırken, 11. Burhan'da Resul-u Ekrem (asm) ve 12. Burhan'da Kuran'ı azimüşşan nazara verilmiştir. Zira etkili eğitim metotlarından biri de bilinenden bilinmeyene, yakından uzağa, giden yöntemdir. İşte bu metodun en muhteşem örneğini Ayetü'l-Kübra'da görmekteyiz.

Bu okuma yapılmadığında, dünya ve dünyevî işler, hakikate giden yolları tıkayan engeller olarak görülmüş ve neticede hayat-ı içtimâiyeden el-etek çeken terk-i dünya anlayışı makbul bir yol telakki edilmiştir. Bu anlayış, -muvazeneyi korumak zor olduğundan- sebepler dünyasında yaşayan insanın ihtiyaçlarına kifayet etmekten uzak kalmıştır. Dolayısı ile kişide iki farklı hayat, iki farklı algı ve iki farklı hâl vuku bulmuş; tekkedeki durumla pazardaki, camideki tavırla sokaktaki, evdeki vaziyetle çarşıdaki hâl tenakuz teşkil etmiş ve davranışlarda tutarlılık zorlaşmıştır. Oysaki asr-ı saadette iki hâlden birisini tercih etmek değil tüm hayatı marifetullah temelli yaşamak öğretisi vardır. Sahabeler, hem sosyal hayatın içinde yaşamışlar, hem de "dünyanın imtihan oluşu" hakikatini unutmamışlardır. Çünkü bu dünyanın üç yüzünden ikisini, âhiretin tarlası ve Esmâ-i Hüsnâ'nın aynası olan yüzlerini sevmişlerdir. Hayatla barışık, gözü açık yaşadıklarından esbap içerisinde eşyanın hakikatini unutmamışlar, insanlığa doğru okumaların müşahhas örnekliliğini göstermiş, tam bir mürşit olmuşlardır.

Rabbimiz enbiyaları, insanın cemaatlerine terakkiyât-ı maneviye cihetinde birer pişdar ve imam gönderdiği gibi, yine insanların terakkiyât-ı maddiye suretinde dahi, o enbiyanın her birisinin eline bazı harikalar verip yine o insanlara birer ustabaşı ve üstad etmiştir. Onlara mutlak olarak ittibaa emrediyor.

İşte, enbiyaların manevî kemalâtını bahsetmekle insanları onlardan istifadeye teşvik ettiği gibi, mu'cizatlarından bahis dahi, onların nazirelerine yetişmeye ve taklitlerini yapmaya bir teşviki işmam ediyor. Hatta denilebilir ki, manevî kemalât gibi maddî kemalâtı ve harikaları dahi en evvel mu'cize eli nev-i beşere hediye etmiştir. İşte Hazret-i Nuh'un (aleyhisselâm) bir mu'cizesi olan sefine ve Hazret-i Yusuf'un (aleyhisselâm) bir mu'cizesi olan saati, en evvel beşere hediye eden, dest-i mu'cizedir. Bu hakikate lâtif bir işarettir ki, sanatkârların ekseri, her bir sanatta birer peygamberi pir ittihaz ediyor. Meselâ, gemiciler Hazret-i Nuh'u (aleyhisselâm), saatçiler Hazret-i Yusuf'u (aleyhisselâm), terziler Hazret-i İdris'i (aleyhisselâm).²⁾

Sahabelerin hayatına baktığımızda da din işleriyle dünya işlerini birbirinden ayırmadıklarını, çalışma hayatlarıyla ibadet hayatlarını iç içe sürdürdüklerini görmekteyiz. Zeyd Bin Sabit (ra) altı lisan öğrenmiş, Peygamberimizin tercümanlığını yapmaktaydı. Yusuf Bin Amr el-Mekki, Musa bin Nusayr gibi sahabeler kâğıt yapımı ile iştigal ediyor, Hz. Ebubekir her çeşit ihtiyaç malzemelerinin ticaretini yapıyordu. Peygamberimizin tatbik ve teşvikiyle sahabeler okçuluk, yüzme, at yarışı... sporları yaparlardı. İlim ile uğraşan, ziraat ve ticaret yapan sahabeler yanında, boyacı, oduncu, marangoz, terzi, kuyumcu, fırıncı, ebe, kılıç yapımcısı, taş yontucusu sahabeler de

2 Bediüzzaman Said Nursi, Risâle-i Nur Külliyyatı, Sözlür, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul 2017, s.275.

vardı. Hülâsa sahabeler, ilimden ticarete, ziraattan zanaata kadar Müslümanların hayrına olan her faaliyetin içindeydiler.

Peygamber efendimiz, mucize göstereceği zaman bile esbabı (cismaniyeti) ötelemiyor, zahirî bir sebep olarak ona müracaat ediyordu. Yiyecek hususunda bir mucize zuhur edecekse, ordudaki herkesin yanında ne kadar hurma varsa getirmesini emrediyor ve toplamına yaptığı dua neticesinde bütün ordu o hurmadan heybelerini dolduruyor; su ihtiyacına binâen bir mucize gerçekleşecekse, mübarek ellerine su dökülmesini emrediyor ve parmaklarından herkesin kırbasını dolduracak şekilde çeşme gibi su akıyordu.

Kastamonu Lahikası'nda evliya divanları ile Risâle-i Nur'un farkının anlatıldığı bölümde "O divanlar derler ki: "Velî ol, gör; makamata çık, bak; nurları, feyizleri al." Risâletü'n-Nur ise der: "Her kim olursan ol; bak, gör. Yalnız gözünü aç, hakikati müşâhede et, saadet-i ebediyenin anahtarı olan imanını kurtar." der. İşte Âyet'ü-l Kübrâ "Kâinattan Hâlik'ını soran bir seyahin müşâhedâtıdır." girişi ile kâinata bakışın öğretisidir.

"Gözle görme, gözlem, gözlem sonucunda varılan görüş, kanaat, teşhis" gibi anlamlara gelen müşâhede kelimesi tasavvufta, "Yaratana yaratılmışta, Hakk'ı halkta görme, her zerrede Cenâb-ı Hakk'ın varlığına şâhit olma" manasını ifade eder. Müşâhede, kâinata mana-yı harfî ile Allah hesabına bakmanın adıdır.

Âyet'ü-l Kübrâ, doğumla gözünü semavâta açmasından başlayarak sırasıyla atmosferin, yer kürenin, deniz ve nehirlerin, dağların ve ovaların, bitkilerin, hayvanların, peygamberlerin, âlimlerin, kudsî mürşitlerin, meleklerin ve ruhanî varlıkların, nurlu akılların ve selim nuranî kalplerin, ilham ve vahiylerin, 16. mertebede Fahr-i Âlem olan Muhammed-i Arabî' nin (asm), 17. mertebede Kur'an'ın vech-i i'câzının, kâinatın ve 19. mertebede ise Allah'ın isim ve sıfatlarının kendi varlığına delaleti ile insana geniş bir seyahat yaptırıp aklını başına, kalbini yerine getiriyor.

Cismaniyet Hakikati

İnsan 7/24 hayatın her ânını, kâinat denilen cismanî bir âlemde yaşar. Hayatın kanunları onu kayıtlar altında tutmuştur. Hayalin ve kalbin daireleri çok geniştir; geçmiş ve geleceği de kapsar. Hakikat-ı hâl ise dar ve kısadır. Cismaniyet, çok kayıtlarla sınırlanmıştır. Âlem, bireyin duyu organları ile algıladığı ve her an etkisini hissettiği sebeplerle donatılmış imtihan yeridir.

İçinde yaşadığı bu âleme gözünü kapamak yerine, "Fenzur/Bak..." emrine imtisâlen kâinattaki rahmet eserlerini tefekkür etmek, eşyanın hakikatine giden yolları bu âlemden okumak gerekecektir ta ki pergelin ucu kaçmasın. Bu ise cismaniyetin hakikatini idrakten geçecektir.

Mesela Âyetü-l Kübrâ'nın "yağmura bakar görürü ki" diye başlayan bölümü, öncelikle fiili gözlere gösterir: Zemin bahçesini sular, zemin ahalisine âb-ı hayat getirir, yaşamak ateşinin şiddetini tadil eder, ihtiyaca göre her yerin imdadına yetişir, vazifeden sonra bir emirle toplanır gibi istirahat-ı çekilir, tekrar "Yağmur başına arş!" emriyle bir saat belki birkaç dakikada toplanır, şiddetli rüzgârlar intizamını bozmuyor... gibi çok hikmetlerini saymakla, günümüz fenlerine ince göndermeler yaparak yağmurun rahmet

"Her kim olursan ol; bak, gör. Yalnız gözünü aç, hakikati müşâhede et, saadet-i ebediyenin anahtarı olan imanını kurtar."

oluşunu açıklar. Daha sonra bu fiili oluşturan zâhiri sebepleri tek tek ele alıp inceler. Oksijen ve hidrojen gibi iki basit, câmid, şuuruz maddeden suyun yapılışının, şuuruz madde, kör tesadüf, sağır tabiatla izah edilemeyeceğini ispat eder. Sonra "kim ve niçin?" sorularına cevaplar verir: "O lâtif ve berak ve tatlı ve hiçten ve gaybî bir hazine-i rahmetten gönderilen katrelerde o kadar Rahmanî hediyeler ve vazifeler var ki; güya 'Rahmet,ecessüm ederek katreler suretinde hazine-i Rabbaniyeden akıyor' manasında olduğundan, yağmura "rahmet" namı verilmiştir. Demek, buecessüm etmiş ayn-ı rahmet olan yağmur, ancak bir Rahman-ı Rahîm'in hazine-i gaybiye-i rahmetinde yapılıyor ve nüzulüyle, 'İnsanlar ümitsizliğe düşüklerinde yağmuru indiren ve rahmetini her tarafa yayan da Odur' [Şûra Suresi: 28] âyetini maddeten tefsir ediyor." Gözümüz önünde cereyan eden olaya dikkatli baktırıp göstererek, gayb âleminin habercisi olan Kur'an'ın maddeten tefsirini yaptırıyor. Böylelikle tabiiyyun ve maddiyyun çağının aklı gözünde olan insanını, günümüz ortamında irşat edip Kur'an'ın gaybî mesajı ile muhatap ediyor.

Risale-i Nur'da fen ilimleri aklın nuru; din ilimleri vicdanın ziyası olarak nitelendirilir. Hakikatin ışığı, bu ikisinin mezcedilip kaynaştırılması ile tezahür edecektir. Taassup ve şüphelerden kurtulmanın başka çaresi de yoktur. Pozitivist bilim anlayışının "ne ve nasıl" üzerine bina ettiği tek gözülü öğretisi "kim ve ne niçin" soruları ile ma'rifete dönüşecektir. Böylelikle insan, hayatı boyunca öğrendiği her türlü malumatı yaratıcının isim ve sıfatları hesabına çevirmeye, malumatını marifete dönüştürmeye çalışacaktır. İşte Bediüzzaman patentli Medresetü'z-Zehra anlayışı, kütüphaneler dolusu kitapları, internet dolusu bilgileri ve bunları keşfetmede verilen emeklerle, güzel bir niyet ve nazar ile anlaşılmış olacaktır.

Günümüz medeniyeti, insanı reel hayattan (cismaniyetten) âdeta koparıp sanal bir dünyanın mahkûmu yapmaktadır. Tefekkür ve tenezzüh için çok müsait bir zemin olan otobüs seyahatleri bile göz seviyesine yerleştirilmiş TV konsolları ve sanal ortam seçenekleri ile kişiyi, zaman ve mekân kavramlarından uzaklaştırıp farkındalığını bozmaktadır. Hatta bu örseleme, daha bebeklikten başlamakta, çevresini fark etmeye, keşfetmeye ve tanımaya şiddetle muhtaç olan yavrucaklar, ellerine verilen telefonlar ve önlerinde sergilen çizgi filmlerle hipnoza tabi tutulmaktadır.

İnsanımız, çocuklarımız ve gençlerimiz, ekran karşısında saatlerce spor müsabakaları seyredip, müzik programları dinlemek, bilgisayar oyunları oynamak yerine gerçek faaliyetlere (spor, müzik vs) bizzat iştirak etmek için teşvik edilmeli, fizikî, sosyal ve ruhî yönden gelişip tekâmül etmeleri sağlanmalıdır. Böylece insanımız, cismaniyetten uzak sanal dünyanın cazibesinden uzaklaşacak, atâletten kurtulacaktır. Bu durum, fitraten medenî olan insanın başkaları ile kaynaşip ekip ruhunu yakalamasına, "ben" düşüncesinden "biz" anlayışına ulaşmasına yardım edecektir. Billhassa ekipler hâlinde yapılan tefekkür ve tarihi mekân gezileri, varlıklar hakkında sorgulamayı uyandıracak, bu sorgulamaların yazılı/sözlü ifade edilmesi hususundaki teşvikler de Ayetü'l-Kübra'nın farkındalık metodolojisine hizmet edecektir.

"Esmâ-i İlâhiyenin en cemiyetli âyinesi cismaniyettedir; ve hilkat-ı kâinattaki makâsîd-ı ilâhiyenin en zengini ve faal merkezi cismaniyettedir;

ve ihsanât-ı Rabbâniyenin en çok çeşitleri ve rengârenkleri cismaniyettedir; ve beşerin ihtiyacât dilleriyle Hâlık'ına karşı dualarının ve tefekkürâtının en kesretli tohumları, yine cismaniyettedir. Maneviyât ve ruhaniyât âlemlerinin en mütenevvi çekirdekleri, yine cismaniyettedir. Bunlara kıyasen, yüzer küllî hakikatler cismaniyette temerküz ettiğinden, Hâlık-ı Hakîm, zemin yüzünde cismâniyeti çoğaltmak ve mezkûr hakikatlere mazhar eylemek için öyle sür'atli ve dehşetli bir faaliyetle kafile kafile arkasına mevcudâta vücut giydirir, o meşhere gönderir; sonra, onları terhis eder, başkalarını gönderir. Mütemadiyen kâinat fabrikasını işlettirir; cismanî mahsulâtı dokuyup, zemin ahirete ve cennete bir fidanlık bahçesi hükmüne getirir. Hatta insanın cismanî midasını memnun etmek için, o midenin hâl diliyle bekâsına dair duasını kemal-i ehemmiyetle dinleyip kabul ederek, fiilen cevap vermek için hadsiz ve hesapsız ve yüz binler tarzlarda ve binler çeşit çeşit lezzetlerde gayet sanatlı taamları ve gayet kıymetli nimetleri cismaniyete ihzar etmek, bedahetle ve şeksiz gösterir ki, dâr-ı ahirette cennetin en çok ve en mütenevvi lezzetleri cismanîdir. Ve saadet-i ebediyyenin en ehemmiyetli ve herkesin istediği ve ünsiyet ettiği nimetleri cismanîdir.”⁽³⁾

Cennet bahsi olan 28. Söz ve Haşır bahsi olan 10. Söz'de de, haşr-i cismanî ve cennette cismaniyet üzerine taahşidat yapıldığı görülür. Ve keza Mirac bahsinde de Resul-u Ekrem'in (asm) cism-i mübareği ile miracı nazarlara verilirdir.

Cismâniyeti böyle idrak eden insan, projelerini sanal âlemlerde hayalî değil, ayakları yere basmış bir şekilde hikmet dünyasında, cismanî âlemde planlar; Âdetullah denilen ve Hilkat-ı âlemde câri kavânin-i İlahiyyeye, hikmete uygun davrandığından muvaffak olur.

Cismaniyetin hikmetini anlamadığından, Eşkişehir hapishanesinde insî bir şeytan gibi Üstad'ın karşısına dikilip “Biz her çeşit lezzeti tatmak ve tatırmak istiyoruz bize karışma.” diyen zihniyet, -sözde cismaniyetin tadını çıkartmak emelindeyken- gâffletle maddede boğulmuş, sanal âlemdeki oyunlar ve oyalamalarda, sanal zevklerde çare aramak zorunda kalmıştır. Cismaniyetteki hikmeti iyi anlayamayan ehl-i tasavvufta ise kavli dualar revaç bulmuş, filî dualar önemini yitirmiştir.

Bediüzzaman'ın her fırsatta dağlara çıkıp gerçekleştirdiği uzun tefekkür gezilerinin bir manası olmalı.

“Sual: Kusurlu, noksaniyetli, mütegayyir, kararsız, elemli cismaniyetin ebediyetle ve Cennetle ne alâkası var? Madem ruhun âli lezâizi vardır; ona kâfidir. Lezâiz-i cismaniye için, bir haşr-i cismanî neden icap ediyor?”

“Elcevap: Çünkü, nasıl toprak suya, havaya, ziyaya nispeten kesafetli, karanlıklıdır; fakat, masnuât-ı İlahiyyenin bütün envâna menşe ve medar olduğundan bütün anâsır-ı sâirenin manen fevkine çıktığı gibi; hem, kesafetli olan nefsi insaniye, sır-ı câmiyet itibarıyla, tezekki etmek şartıyla bütün letâif-i insaniyenin fevkine çıktığı gibi; öyle de, cismaniyet, en câmi, en muhit, en zengin bir âyine-i tecelliyât-ı esmâ-i İlahiyyedir. Bütün hazâin-i rahmetin müddeharâtını tartacak ve mizana çekecek aletler, cismaniyettedir.

Cennet bahsi olan 28. Söz ve Haşır bahsi olan 10. Söz'de de, haşr-i cismanî ve cennette cismaniyet üzerine taahşidat yapıldığı görülür. Ve keza Mirac bahsinde de Resul-u Ekrem'in (asm) cism-i mübareği ile miracı nazarlara verilir.

3 Bediüzzaman Said Nursi, Risâle-i Nur Külliyyatı, Şualar, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul 2017, s.251

Her yaşta,
herkesi etkileyen
medya ve sosyal
medyanın
kontrolsüz
ve sorumsuz
yaygınlaşması,
Üstad'ın "Bir
nevi sarhoşluk"
diye ifade ettiği
durumun,
günümüzdeki
acı tezâhürlerini
sergilemektedir.

Meselâ, dildeki kuvve-i zâika, rızık zevkinde envâ-ı mat'umât adedince mi-
zanlara menşe olmasaydı, her birini ayrı ayrı hissedip tanımazdı, tadıp tar-
tamazdı. Hem, ekser esmâ-i İlâhiyenin tecelliyatını hissedip bilmek, zevk
edip tanımak cihazâtı, yine cismaniyettir. Hem, gayet mütenevvi ve niha-
yet derecede ayrı ayrı lezzetleri hissedecek istidatlar, yine cismaniyettir.”⁽⁴⁾

Asâ-yı Musa ve Ayetü'l-Kübra'nın, dalalet ve şirkin sihirlerini asa-yı
Musa gibi yuttuğunu belirtir Üstad. Zira Firavun'un sihirbazları adı ipleri
yılan suretinde gösterip halkı etkileyerek korkutmuşlardı. Cenâb-ı Hak Hz.
Musa'ya (as) "Asânı at." dedi ve Hz. Musa'nın (as) asâsı, cismanî gerçek bir
yılan olup sihirbazların illüzyon eseri olarak yılan suretinde görülen ipleri-
ni yutmuştu. Bu cismanî hakikati gören sihirbazlar, Hz. Musa'nın (as) dini-
ne inandıklarını ilan etmişlerdi.

Bediüzzaman, sihir, manyetizma ve ispiirtizma gibi istidracî harikalarıy-
la kendini muhafaza eden ve herkesi teshir eden deccalı tariflerken medya-
nın sihirli gücüne dikkatleri çeker:⁽⁵⁾

"İslâm Deccalı öldüğü vakit, ona hizmet eden şeytan, İstanbul Dikilitaş'ta
bütün dünyaya bağırarak ve herkes o sesi işitecek ki, o öldü." [Müslim, Fi-
ten: 34.] hadisinin tevilinde, ona hizmet eden şeytan vurgusunun "Yani, pek
acıp ve şeytanları dahi hayrette bırakan radyo ile bağırılacak, haber verile-
cek." cümlesiyle, radyo nimetinin deccal elinde nasıl tahripkâr bir silah ola-
rak kullanılacağı nazara verilir. "İleride vereceği neticeleri düşündükçe tüy-
ler ürperir." diye ifade edilen dinlemek (radyo), seyretmek (televizyon) ve
bakmak (medya-internet) ifadelerindeki şifreler, bu nimetlerin nasıl nik-
mete dönüşebileceğini, ajansların ancak köy odasında bulunan radyodan
dinlendiği tâ otuzlu yıllarda haber verir.

Her yaşta, herkesi etkileyen medya ve sosyal medyanın kontrolsüz ve so-
rumsuz yaygınlaşması, Üstad'ın "Bir nevi sarhoşluk" diye ifade ettiği duru-
mun, günümüzdeki acı tezâhürlerini sergilemektedir. Bu sarhoşluk, birey-
leri hayalî ortamlara bağımlı, merdümگیرiz yapan, cemaat ruhunu, tesanüdü
yok edip şahs-ı manevî teşkilini, ortak aklı engelleyen yıkım projesinin ne-
ticesidir. Özellikle Covid-19 sürecinin bu etkiyi kat kat artırdığı ve sanal
bağımlılığı her tabakaya empoze ettiği ortadadır. Bu bağımlılık, bebekleri
çizgi filmler; çocukları bilgisayar oyunları; gençleri maç seyretme ve sanal
dünya hastalıkları; yetişkinleri filmler, diziler ve magazin programları; yaş-
lıları da haber programları ve belgeseller ile gerçek hayattan kopartarak bü-
tün bir cemiyeti, yalnızlaştırma projesinin esiri yapmaktadır. Günde ortalama
4,5 saat sarf edilerek mobil uygulamalara harcanan vakit, 2019'dan beri
yüzde 40 artmıştır. Sensor Tower verileri, 2025'te Google Play Store'da en
fazla para kazandırması beklenen kategorinin yüzde 71'lik oranla oyunlar
olduğunu gösteriyor.⁽⁶⁾

4 Bediüzzaman Said Nursi, Risâle-i Nur Külliyyatı, Sözler, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul 2017, s.562

5 Bediüzzaman Said Nursi, Risâle-i Nur Külliyyatı, Şualar, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul 2017, s.612

6 Covid-19 Pandemisinde Üniversite Öğrencilerindeki Oyun Bağımlılığı Düzeyleri ve Pan-
deminin Dijital Oyun Oynama Durumlarına Etkisi, Berna Aktaş, Bağımlılık Dergisi Yıl
2021, Cilt 22, Sayı 2, 129-138, 30.06.2021

Salgın tedbirleri kapsamında “hayat eve sığar” sloganıyla insanımız cemiyet hayatından uzaklaşmış evlere kapanmış, bu da fertlerin yalnızlaşmasını dolayısıyla sanal âlemin girdabına kapılanların çoğalmasını netice vermiştir.

Okuma nisbetinin hızla düşüp, mâlâyânîyâtı teşvik eden dinlemek-seyretmek-bakmak oranının süratle yükselmesi, birinci ve üçüncü emri “oku”, dördüncü emri “yaz” olan mukaddes dinimizin özüne zıttır. Çünkü insan bu âleme ilim ve dua vazifesiyle tekemmül etmek için gönderilmiştir.

Ayetü'l-Kübra, pergelin iğneli ucunu cismaniyete dolayısı ile gerçeğe rapteden bir üslup sergiler. Sarhoşluğun her çeşit hazzının hakiki olmadığını ispat eder. Haşr-i cismaniyi inkâr eden ve cennette cisme gerek olmadığını iddia edenlerin, “cismaniyet” keyfiyetine bigâne olduklarını gösterir. İşaretü'l İcaz'da bu durum “Takdimiyle hasrı ifade eden ‘bi'l ahireti’ kelimesi, bazı ehl-i kitabın iman ettikleri ahiret hakikî bir ahiret olmadığına ta'rizdir. Çünkü, onların ‘Cehennem ateşi, bizi daima yakacak değil ya! Ancak birkaç gün yakacaktır’ gibi sözleriyle ve bir cihette lezâiz-i cismaniyeyi nefiy ve inkâr ettiklerinden anlaşıldığına göre, bildikleri ahiret, mecazî bir ahiret imiş.”⁽⁷⁾ ifadeleriyle vurgulanır.

İnsanı ve insanlığı cismaniyetten uzaklaştıran, bireyleri psikolojik olarak hastalık derecesinde sanal âleme bağımlı yapan durumlar, onun insanî istidatlarını da baltalayacaktır. Âhırzamanın dehşetli bir projesi insanı ehl-i dalâletin hâkim olduğu sanal âlemin içine hapsedmek ve kontrol etmektir. Bu ise insanı tam insan eden ve Rahman'ın hediyesi olan hürriyetin önünde büyük engeldir. Cüz'-i ihtiyarının selb edildiği bu durum, dehşetli ehl-i dalâlet sahs-ı manevîsinin hücumu karşısında, sürü psikolojisine mahkûm edilen insanlığı hatta ehl-i imanı mağlup edecektir. Hakikatle hayal arasındaki farkın giderek kapandığı “sanal gerçeklik” algısı, hayalle gerçeği karıştıran körpe dimağlarda daha etkili olmak üzere bütün beşeriyeti etkileyecek, insanları birliktelik ve teşrik-i mesai anlayışından uzaklaştırıp kötürüm ve yalnız edecektir.

Bediüzzaman, Kastamonu Lâhikası'nda: “Zaman cemaat zamanıdır, ehemmiyet ve kıymet şahs-ı manevîye göre olur. Maddî, ferdî ve fânî şahsın mahiyeti nazara alınmamalı.” ve “Şahıs dâhi de olsa cemaat olarak hücum eden ehl-i dalâlete karşı mağluptur.” der. Ehl-i dalâlet, cemaat olarak geldiği için, cemaatî bir şahs-ı manevî çıkarmak gerekir ki dayanmak mümkün olsun.⁽⁸⁾

Hücumât-ı Sitte'de “şeytan-ı ins, şeytan-ı cinnîden aldığı derse binâen...” satırlarından anlaşılıyor ki ehl-i dalâletin planlarında cemaatî ve çok yönlü bir taarruz söz konusudur. “Ferte bulunmayan şey cemaatte bulunur.” hükmünce, Kastamonu Lahikası'nda şahs-ı manevî için “Tam ve daimî bir üstaddir. O manevî Üstad, bu âciz kardeşinizden çok yüksektir; daha bana ihtiyaç bırakmıyor.” denmiştir. Sırr-ı uhuvvet ve ittihad-ı maksat ve ittifak-ı vazife ile tevafuk edip bir çizgi üstünde omuz omuza veren dört tane dördün, dört bin dört yüz kırk dört kuvvetinde ve kıymetinde

*Ayetü'l-Kübra,
pergelin
iğneli ucunu
cismaniyete
dolayısı ile
gerçeğe rapteden
bir üslup sergiler.
Sarhoşluğun her
çeşit hazzının
hakiki olmadığını
ispat eder.*

7 Bediüzzaman Said Nursi, Risâle-i Nur Külliyyatı, İşâretü'l İcaz, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul 2017, s.78

8 Bediüzzaman Said Nursi, Risâle-i Nur Külliyyatı, Kastamonu Lahikası, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul 2017, s.19.

olma sırrını bozan “bireyselleşmeler”, şahs-ı manevî mesleğini tezyif ederek, meşveretten doğan muazzam kuvveti kıracaktır. Risâle-i Nur mesleğinde, nurla aydınlanmış olan fertlerin ittihadı esastır. Bu yüzden meslek fenâ fi’r-Risâle değil, şahs-ı manevîyi ve ittihadı netice veren fenâ fi’l-ihvandır.

Sosyal medya elbette kullanılacaktır fakat onun kontrolüne girmek değil, onu kontrol edebilmek şartıyla. Yapılacak iş, sosyal medyanın mahkûmu olmadan, kasdî ve bilinçli olarak bir “âlet” derecesinde kullanmak yani onu yönetmektir.

İşte Risâle-i Nur’da kâinatın bu derece detaylı işlenmesi, hayatın her şartında ayağı yere basan bir duruş için önemlidir. Böylelikle toplum, hem ehl-i tarikatin şatahâtlara giden muhakemesiz mesleğinden muhafaza olacak, hem de ehl-i dalâletin, insana kendini ve Rabb’ini unutturan sihirli tesirinden korunacaktır.